

Økonomisk vekst er årsaken til både natur- og klimakrisen!

Et system som søker å stadig øke inntekter fra varer og tjenester, krever kontinuerlig økt produksjon og forbruk. Både internasjonalt, og i Norge. Dette fordrer uttak av ressurser, økt energibruk, og areal.

Evig materiell vekst er ikke mulig innenfor jordas endelige ressurser, og tekniske omlegginger er ikke tilstrekkelig for å ivareta at den materielle veksten er innenfor jordas bæreevne. Vi er kommet til et punkt hvor den økonomiske veksten allerede har oversteget klodens tåleevne, med betydelig tap i naturmangfold, og klimaendringer på grunn av høye CO₂-utslipp. Å overføre stadig flere oppgaver fra mennesker til maskiner – deriblant gjennom kunstig intelligens – søker å øke den økonomiske veksten ytterligere. Naturen betaler imidlertid dyrt i form av uttak av mineraler og råstoffer for å produsere teknologien, i tillegg til at energibehovet er enormt. Dette fører til flere elver i rør, rasering av naturområder til vind- og solindustri, i tillegg til ytterligere forbrenning av fossilt brennstoff.

Sammenhengen mellom økningen i klimagassutslipp og verdens økonomiske vekst har historisk sett vært sterk. Den økonomiske veksten øker, utslippene øker. At denne sammenhengen synes å være svakere i enkelte rike land i nyere tid, skyldes ikke redusert forbruk eller revolusjonerende teknologi, men at utslippsintensive varer importeres fra andre land. At uttak av ressurser og forbruk kuttes ett sted, men økes et annet, fortsetter å påføre skade på natur og klima på den samme kloden.

For at alle mennesker skal ha anledning til å leve gode liv innenfor rammene av jordas ressursgrunnlag og naturens tåleevne, må det samlede forbruket på jorda reduseres. Dette ansvaret påhviler de som forbruker mest i dag. Det hjelper ikke å kutte fossilt utslipp i Norge, så lenge forbruket vårt øker. Vi må gå fra en lineær kapitalisme med bruk-og-kast-økonomi til sirkulær økonomi hvor alle ressurser brukes så mange ganger som mulig. Det meste av materialer kan imidlertid ikke utnyttes økonomisk mer enn én gang. Målet kan ikke være økonomisk vekst. Vi forbruker allerede mer ressurser og energi enn jorda kan tåle.

[Økonomisk vekst er mammuten i klimarommet | DN](#), Egil Matsen, professor ved Handelshøyskolen NTNU, publisert i DN 12.1.2024 og hentet 11.3.2026.